

Danyýel kitaby — Ýigrimi ýedinji sany

Ýene bir Gizlin Düş

Jeff Pippenger

2023-12-22

Nebukadnysaryň ikinji düşi, iki topar ybadat edijiniň 1798-nji ýylda açylan “bilimiň artmasyny” gelip derňemäge çagyrylýan “ahyryň wagty” alamatlandyrýar. Soňra Daniel Belteşazar diýip hem tanalýar; şeýlelikde, ol Hudaýyň äht halky hökmünde görkezilýär, çünki atyň üýtgemegi pygamberlik taýdan äht gatnaşyklaryny alamatlandyrýar. Nebukadnysar Danielde Mukaddes Ruhun barlygyny ykrar etdi we Daniel bilen bolan öňki tejribesine esaslanyp, “hiç bir syryň” Danieli kyn ýagdaýa salmajakdygyny pikir etdi, emma bu düşüň syry Danieli hakykatdan-da biynjalyk etdi.

Eý Belteşazar, jadygöýleriň başlygy, men bilýärim: sende mukaddes taňrylaryň ruhy bardyr, hiç bir syr saňa kynçylyk döretmeýär; şonuň üçin maňa gören düşümiň görnüşlerini we onuň ýorulyşyny aýt. Men düşegimde ýatyrkam, kellämdäki görnüşler şeýle boldy: gördüm, ine, ýeriň ortasynda bir agaç bar eken, onuň beýikligi örän uludy. Agaç ösdi, kuwwatlandy, beýikligi asmana ýetdi, onuň görnişi bolsa бүтін ýeriň çetine çenli uzady. Ýapraklary owadandy, miwesi köpdi, onda hemmeler üçin ýmit bardy; meýdan haýwanlary onuň kölegesinde pena tapýardy, asman guşlary onuň şahalarynda ýaşaýardy, ähli janly-jandar ondan ýmit alýardy. Men düşegimde ýatyrkam, kellämdäki görnüşlerde gördüm, ine, gökten bir garawul, bir mukaddes geldi. Ol güýçli ses bilen gygyryp şeýle diýdi: “Agajy ýykyp taşlaň, şahalaryny kesň, ýapraklaryny sarsdyryp düşüriň, miwesini pytradyp goýberiň; haýwanlar onuň aşagyndan gaçyp gitsinler, guşlar-da şahalaryndan uçup gitsinler. Şeýle-de bolsa, kökleriniň düýbünü ýerde goýuň, meýdanyň näzik otlarynyň arasynda demir we бүрүнч halkasy bilen baglap goýuň; asman çygyna ezilsin, onuň paýy ýeriň otlarynda haýwanlar bilen bile bolsun. Onuň ýüregi adam ýüreginden üýtgedilsin-de, oňa haýwan ýüregi berilsin; onuň üstünden ýedi wagt geçsin. Bu iş garawullaryň permany bilendir, bu talap mukaddesleriň sözüne görädir; muny maksat edinipdirler: diriler adamlar patyşalygynda Beýikleriň Beýigidiginiň höküm sürýändigini, ony isläne berýändigini we onuň üstünden adamlaryň in pesini hem goýýandygyny bilsinler.” Ine, bu düşi men, patyşa Nebukadnesar, gördüm. Indi sen, eý Belteşazar, onuň ýorulyşyny aýt, çünki patyşalygyndaky ähli akyldarlar maňa onuň ýorulyşyny bildirip bilmeýärler; emma sen başarsyň, sebäbi sende mukaddes taňrylaryň ruhy bardyr. Şonda ady Belteşazar bolan Danyýel bir salym lapykeç bolup galdy, pikirleri ony biynjalyk etdi. Patyşa ýüzlenip şeýle diýdi: “Eý Belteşazar, goý, düş hem onuň ýorulyşy hem seni biynjalyk etmesin.” Belteşazar jogap berip diýdi: “Eý jenabym, bu düş seni ýigrenýänlere bolsun, onuň ýorulyşy hem duşmanlaryňa!” Danyýel 4:9–19.

Danyýel düş we onuň düşündirişi sebäpli “alada galýar”, sebäbi ol Nebukadnesaryň bu düşündirişden incäp biljekdigine düşüňär; emma Nebukadnesar oňa gürläme ruhlandyrandan soň, Danyýel Nebukadnesara geljek höküm barada duýduryş berýär. Geljek höküm baradaky bu duýduryş, 1798-nji ýylda, zamananyň ahyrynda gelen ilkinji perişdäniň duýduryşynyň nyşanly

beýanydyr.

Şondan soň, ady Beltşaçar bolan Daniel bir sagatlap haýran galdy, we onuň pikirleri ony bimaza etdi. Patyşa söz alyp diýdi: «Eý, Beltşaçar, düş hem, onuň ýorulyşy hem seni bimaza etmesin». Beltşaçar jogap berip diýdi: «Eý, jenabym, goý, bu düş senden ýigrenýänlere, onuň ýorulyşy bolsa duşmanlaryňa degişli bolsun». Daniel 4:19.

Danyýel “bir sagatlap haýran galdy.” “Sagat” sözi Danyýel kitabynda duş gelýän baş gezeklik ulanylyşyň biridir, we ol Köne Ähtiň başga hiç bir ýerinde duş gelmeýär. Bu ýerde ol, bilimiň artmagyna düşüňýän “parasatlylary” aňladýan Danyýeliň birinji perişdäniň duýduryşyny bermäge taýýarlanýan döwrüni görkezýär; şol duýduryş 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda derňew hökümüne girişilendigini yglan edýär. Danyýeliň düşüşi düşündirişi diňe geljek höküm baradaky yglany öz içine almak bilen çäklenmän, eýsem Nebukadnesary günä etmekden ýüz öwürmäge çagyryşy hem öz içine alýar; bu bolsa birinji perişdäniň baky hoş habaryny aňladýar. “Sagat” pygamberlik taýdan ahyrzamanyň döwründe, 1798-nji ýylda, birinji perişdäniň taryha giren wagtynda ýerleşdirilerdi. Birinji perişde taryha 1798-nji ýylda, b.e. öň 723-nji ýylda başlan, demirgazyk patyşalygynyň üstüne getirilen Hudaýyň ar alyşynyň “ýedi wagtynyň” tamamlanmagynda girdi.

Çünki ýazylan zatlaryň ählisi berjaý bolsun diýip, bular ar alyş günleridir. Emma şol günlerde göwreli aýallaryň we emdirýänleriň halyna wah! Çünki ýurtda uly muşakgat bolar we bu halkyň üstüne gazap iner. Olar gyljyň agzyndan geçirilerler we ähli milletleriň arasyna ýesir edilip alnyp gidilerler; beýleki halklaryň döwürleri dolýança, Ýerusalim başga milletler tarapyndan depgilener. Luka 21:22–24.

Nebukadnesar Hudaýyň oç alyşynyň dowam edýän döwründe haýwanyň ýüregi bilen ýaşamalydy; şol oç alyş Ysraýylyň demirgazyk patyşalygynyň üstüne getirilipdi, çünki Nebukadnesar demirgazygyň patyşasydy. Luka Iýerusalimiň depelenip basylmagynyň gutarýan nokadyny görkezende, şol bir döwri köplük görnüşinde “wagtlar” (“milletleriň wagtlary”) diýip atlandyrýar.

Olar gyljyň gyljy aстында ýykylarlar, ähli milletleriň arasyna ýesir alnyp gidilerler; we Ýerusalim butparazlar tarapyndan olaryň wagtlary dolýança depeleniler. Luka 21:24.

Ylham kitabynda başga milletleriň mukaddes ýeri we goşuny depeläp geçen döwri ýönekeýje bir görnüşde mün iki ýüz altmyş ýyl hökmünde görkezildi, çünki ol diňe papalyk yzarlamalarynyň döwrüni nygtap görkezýärdi.

Emma ybadathananyň daşyndaky howlyny hasaba alma, ony ölçeme; çünki ol butparaz milletlere berildi. Olar mukaddes şäheri kyrk iki aýlap depgilärler. Men Öz iki şaýadyma gudrat bererin, olar jül geýnyp, mün iki ýüz altmyş gün pygamberlik ederler. Ylham 11:2, 3

Danyýylyň Nebukadnesara beren duýduryş habary geljek hökümiň duýduryşyny aňladýar. Şol duýduryş habarynyň gelşi nyşanly görnüşde 1798-nji ýylda ýerleşdirilýär; hut şol wagt birinji perişde ýakynlaşýan derňew hökümi barada duýdurmak üçin geldi. Nebukadnesar hakynda öňünden aýdylyp berlen höküm dördünji bapda “sagat” sözünüň ikinji gezek ulanylyşynda amala aşdy.

Bularyň bary patyşa Nebukadnesaryň başyna geldi. On iki aýyň ahyrynda ol Babil patyşalygynyň köşgünde gezip ýördi. Patyşa söz aldy-da aýtdy: «Bu meniň güýjümiň gudraty bilen patyşalyk öýi üçin guran beýik Babilim dälmi? We bu meniň şöhratly beýikligimiň hormaty üçin dälmi?» Bu söz heniz patyşanyň agzyndaka, gökden bir ses inip şeýle diýdi: «Eý, patyşa Nebukadnesar, saňa diýilýär: patyşalyk senden alyndy. Seni adamlaryň arasyndan kowup çykararlar, ýaşayan ýeriň meýdan haýwanlary bilen bolar; saňa öküzler ýaly ot iýdirerler, seniň üstünden ýedi wagt geçer; iň Beýigiň adamlar patyşalygynyň üstünden höküm sürýändigini we ony isleýänine berýändigini bilýänçäň şeýle bolar». Şol sagatda bu zat Nebukadnesaryň üstünde ýerine ýetdi: ol adamlaryň arasyndan kowuldy, öküzler ýaly ot iýdi, saçlary bürgüt ýelekleri ýaly ösýänçä we dyrnaklary guşlaryň dyrnaklary ýaly bolýança, bedeni gök çygyna ezildi. Daniel 4:28–33.

Öňünden aýdylyp berlen höküm Nebukadnezaryň ýüregi tekepbirlige galan hut şol “sagatda” geldi. Öňünden aýdylyp berlen derňew hökümi bolsa, Hudaýyň derňew höküminiň “sagady” başlanan wagty geldi.

1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryndaky Hudaýyň höküm “sagady”, Daniel kitaby-nyň on ikinji babynda “akyldarlar” we “erbetler” hökmünde şekillendirilen iki topar ybadat edijini ýüze çykarypdy; şolaryň özleri on gyz baradaky tymsalda hem “akylyly” ýa-da “akylsyz” hökmünde görkezilipdi; şolaryň özleri Habakkuk kitaby-nyň ikinji babynda iman arkaly aklananlar hökmünde hem görkezilipdi; olar höküm “sagady” gelende Nebukadnesaryň görkezen şol bir häsiýetini ýüze çykaranlara garşy goýlupdy.

Ine, tekepbirlenen onuň jany onuň içinde dogry dälidir; emma adyl adam öz imany bilen ýaşar. Habakkuk 2:4.

Üç setiriň hersindäki iki topar, onuň höküm “sagady” 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda ýetende aýan boldy; Nebukadnesaryň höküm “sagady” hem şony aňladýar. 1798 ýyl “ýedi wagtyň” “birinji” gaharynyň tamamlanmasydy, şol wagt papalyk gülläp ösüşini bes etdi, çünki oňa öldüriji ýara ýetirildi.

Patyşa öz islegine görä hereket eder; ol özüni beýgeldip, her bir hudadan ýokarda ulaldar we Hudaýlaryň Hudaýyna garşy haýran galdyryjy sözler aýdýar; hem-de gazap tamam bolýança rowaçlanar; çünki kesgitlenen zat ýerine ýetiriler. Daniel 11:36.

1844 ýyl “ahyryky” gazabyň soňydy:

Ol aýtdy: Ine, gaharyň ahyrky soňunda näme boljagyny saňa bildirerin; çünki bellenen wagtda soňy bolar. Daniel 8:19.

“sagat” sözünüň Daniel kitabyň dördünji babyndaky ilkinji ulanylyşy 1798-nji ýyly aňladýar; bu, Hudaýyň Ýsraýylyň demirgazyk patyşalygyna garşy bolan “ýedi wagtyndaky” gahar-gazabyň “birinjisiniň” soňy; ahyzramanyň döwründe birinji perişdäniň habarynyň gelşi; hem-de Nebukadnesaryň “günleriň ahyrynda” “ýedi wagtynyň” tamamlanmagydyr.

«Sagat» sözünüň Daniel kitabyň dördünji babyndaky ikinji ulanylyşy 1844-nji ýyly aňladýar; bu hem «ýedi wagtyň» «iň soňky» gaharynyň Ýahudanyň günorta patyşalygyna garşy tamamlanmagy

boldy. Şeýle hem bu derňew hökümüne, hem-de Nebukadnesaryň şahsy hökümüne gelnen wag boldy.

Birinji bap üç ädimli synag işiniň taryhyny kesgitleýär hem-de 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda birinji perişdäniň habarynyň güýç bilen berilmegini alamatlandyrýar. Dördünji bap bolsa 1798-nji ýylda, ahyrzaman wagtynda, birinji perişdäniň habarynyň gelip ýetmegini beýan edýär we ol birinji bapyň üstüne goýulmalydyr. Dördünji bap birinji perişdäniň habaryny we onuň golaýlap gelýän höküm baradaky duýduryşyny aýratyn nygtaýar hem-de 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryny we üçünji perişdäniň habarynyň gelip ýetmegini alamatlandyrýar.

Olar bilelikde diňe bir Adventizmiň däl, eýsem Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň hem başlangyjyny aňladýarlar. Birinji bapdan üçünji baba çenli hem Adventizmiň ahyryndaky taryha, hem-de Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň soňuna degişli bolýar. Başinji bap we Belşassaryň şaýatlygy hem şol ilkinji üç bap bilen sazlaşýar.

Birinji bap dördünji bap bilen sazlaşykda birinji perişdäniň hereketini we ahyrzamanyň wagtynda, 1798-nji ýylda, Danyýel kitaby möhüriniň açylan döwrüniň taryhyny görkezýär. Şol wagtda möhüri açylan habar Ulai derýasynyň görnüşi bilen nyşanlanýar; bu görnüş Danyýeliň ýedinji, sekizinji we dokuzynjy baplarynda jemlenen bilimiň artmagyny aňladýar.

Patyşa Belşaçaryň hökümdarlygynyň üçünji ýylynda maňa, ýagny maňa Danyýele, öň ilkinji gezek görnen zatdan soň bir görnüş görkezildi. Men bir görnüşde gördüm; görüp durkam şeýle boldy: men Elam welaýatyndaky köşkede, Şuşan şäherindedim; we görnüşde gördüm welin, men Ulaý derýasynyň ýanyndadym. Daniel 8:1, 2.

Birinji bapdan üçünji baba çenli, başinji bap bilen gabat gelýän bu baplar; üçünji perişdäniň hereketini we Danyýel kitabynyň 1989-njy ýylda açylan döwrüniň taryhyny aňladýar. Şonda açylan habar, Hiddekel derýasynyň görnüşi bilen nyşanlanýar; ol bolsa onunjy, on birinji we on ikinji baplarda jemlenen bilimiň artmagyny aňladýar.

Birinji aýyň ýigrimi dördünji güni, men beýik derýanyň — Hiddekeliň — kenarynda idim. Daniel 10:4.

Nebukadnesaryň we Belşaçaryň nesil ugruna degişli garamagymyzy indiki makalada dowam etdireris.

“Taňrynyň Sözüni has ýakyndan öwrenmäge uly zerurlyk bar. Aýratynam, biziň işimiziň taryhynda öň görüp-eşidilmedik derejede, Daniel bilen Ylham kitabyna üns berilmelidir. Rim häkimiýeti we papalyk barada käbir ugurlarda aýdyljak sözüme azrak bolup biler, emma biz Hudaýyň Ruhunyň ylhamy astynda pygamberleriň we resullaryň ýazyp galdyran zatlaryna ünsi çekmelidiris. Mukaddes Ruh hem pygamberligiň berlişinde, hem-de suratlandyrylan wakalarda meseleleri şeýle tertiplendirendir welin, munuň arkaly ynsan wekili gözden daşda saklansyn, Mesihde gizlensin, asmanlaryň Rebbi Hudaý we Onuň Kanuny bolsa belent tutulmalydyr.”

“Daniýel kitabyny okaň. Onda görkezilen patyşalyklaryň taryhyny nokatba-nokat göz önüne getir. Döwlet adamlaryna, geňeşlere, kuwwatly goşunlara serediň we Hudaýyň adamlaryň tekepbirligini peseldip, ynsan şöhratyny tozana ýatymagy üçin nähili iş edendigini görüň.

Diňe Hudaý beýik hökmünde görkezilýär. Pygamberiň görnüşinde Ol bir kuwwatly hökümdary ýykyp, başga birini gurnaýan görnüşde görünýär. Ol äleminiň hökümdary, Öz baky patyşalygyny gurmakçy bolan, Günleriň Gadymysy, diri Hudaý, ähli paýhasyň Gözbaşy, häzirki zamanyň Hökümdary, geljegi Açyp Görkeziji hökmünde äşgär edilýär. Okaň we düşüniň: ynsan öz janyny biderek zada galdyrannda, nähili garyp, nähili ejiz, nähili gysga ömürlü, nähili ýalňyşýan, nähili günäkärdir.”

Mukaddes Ruh Işaýa arkaly ünsümizi Hudaýa, diri Hudaýa, ünsüň baş obýekti hökmünde gönükdirýär — Mesihde açylan Hudaýa. “Çünki bize bir çaga doguldy, bize bir Oglan berildi; hökümdarlyk Onuň egninde bolar; Onuň ady Ajaýyp, Geňeşçi, Gudratly Hudaý, Ebedi Ata, Parahatlygyň Şazadasy diýlip atlandyrylar” [Işaýa 9:6].

Danyýeliň göni Hudaýdan alan nury aýratyn-da şu soňky günler üçin berildi. Onuň Şinaryň uly derýalary bolan Ulai bilen Hiddekeliň kenarlarynda gören görnüşleri häzir ýerine ýetirilmek işindedir, hem-de öňünden aýdylýp berlen ähli wakalar tiz wagtda amala aşar.

„Danyýlyň pygamberlikleri berlende ýewreý halkynyň ýagdaýlaryna serediň. Ysraýyl halky ýesirlikde eken, olaryň ybadathanasy ýumrulyppy, ybadathana gullugy togtadylyppy. Olaryň dini gurbanlyk ulgamynyň dabaralarynda jemlenipdi. Olar daşky görnüşleri iň möhüm zat edipdiler, şol bir wagtda bolsa hakyky ybadatyň ruhuny ýitiripdiler. Olaryň gulluklary butparazlygyň däpleri we amallary bilen bozulypdy, gurbanlyk dessurlaryny berjaý edenlerinde bolsa kölegäniň aňyrsyndaky hakykata seretmeýärdiler. Adamlaryň günäleri üçin hakyky gurban bolan Mesihi tanamaýardylar. Reb halky ýesirlige düşürmek we ybadathanadaky gulluklary togtatmak üçin iş etdi, munuň maksady daşky dabaralaryň olaryň dininiň bütin jemine öwürülmezligi üçindi. Olaryň ýörelgeleri we amallary butparazlykdan arassalanmalydy. Dessur gullugy ýürekden edilýän gullugyň janlanmagy üçin bes edildi. Daşky şöhrat ruhy zadyň aýan edilmegi üçin aýryldy.“ Manuscript Releases, 16-nji tom, 333, 334.